

J
n
e
s
e
n
e
c
k
í
k

Číslo 18
2008-2009

Ročník 34

JARNÍ ZPÍVÁNÍ

Ve čtvrtek 14.5.2009 proběhlo v jesenickém kulturním domě **JARNÍ ZPÍVÁNÍ**, během něhož se veřejnosti představily celkem tři pěvecké sbory. Z místních zahráli a zazpívali žáci Základní školy, Mateřské školy speciální a Praktické školy Jesenice a sbor paní učitelky Juříčkové ze Základní školy a mateřské školy Jesenice. Hosty byly tentokrát děti z Čisté,

kteří zpívaly opravdu moc krásně. Věřím, že všichni posluchači prožili hezké odpoledne.

Napsala Radka Vodrážková, IX.A

ZELEENÁ STEZKA – ZLATÝ LIST (KRAJSKÉ KOLO)

V minulém čísle Jeseníčku jsme si mohli přečíst jména šesti statečných, kteří v okresním kole přírodovědné soutěže Zelená stezka – Zlatý list obsadili v kategorii mladších žáků 1. místo. Vítězové v sestavě Václav Hron, Radim Měchurka, Tomáš Vyleta, Tereza Bekárková, Eliška Blahová a Monika Šantorová tak měli příležitost reprezentovat naši školu v krajském kole této soutěže, které se konalo ve Vraném nad Vltavou ve dnech 16.5. – 17. 5. 2009. Proč tam nakonec nejeli, vysvětluje ve svém příspěvku

Monika Šantorová z V. třídy.

„Sešli jsme se na ekologickém kroužku s paní učitelkou Knappovou a plánovali si, jak do Vraného nad Vltavou pojedeme a jak tam budeme spát pod stany. Samozřejmě jsme se museli ještě zeptat rodičů, jestli nebudou mít vůči takovému přenocování námítky. Na další schůzce pak vyšlo najevo, že někteří námítky mají. Tak jsme nakonec na soutěž nejeli, ale slíbili jsme si, že to příští rok zkusíme znovu.“

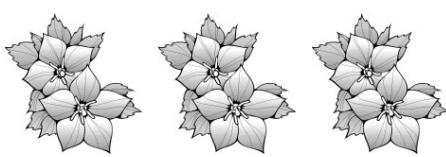
BOTANICKÁ SOUTĚŽ

Další ze seriálu přírodovědných klání byla botanická soutěž, jejíž jarní kolo se uskutečnilo ve středu **20. května** v botanické zahradě Střední zemědělské školy Rakovník. Také naše škola sem vyslala své zástupce. Jeden z nich, **Veronika Dolejšová ze VII. třídy**, nám o tom napsala...

„Přijeli jsme do Rakovníka vlakem a na místě se rozdělili na dvě skupiny. Jedna skupina se odebrala do domu dětí a mládeže na přednášku o bylinách s následnou soutěží, druhá mezitím procházela soutěžní trasu v botanické zahradě, kde na ni čekalo 20 znalostních otázek. Zhruba po dvou hodinách jsme se vyměnili. Vše se uskutečnilo za

nádherného slunečního počasí, takže více než stovka soutěžících a pořadatelé mohli být spokojeni.“

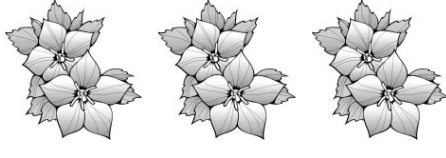
VÝSLEDKY: 4. – 5. TŘÍDA

JMÉNO	TŘÍDA	BODY	MÍSTO	POZNÁMKA
Václav Hron	IV.	15	1.	Soutěže se zúčastnilo 25 žáků.
Tereza Bekárková	V.	12	4. – 5.	
Tomáš Vyleta	V.	9	8. – 14.	
Eliška Blahová	V.	6	23. – 24.	
Monika Šantorová	V.	6	23. – 24.	

VÝSLEDKY: 6. – 7. TŘÍDA

JMÉNO	TŘÍDA	BODY	MÍSTO	POZNÁMKA
Veronika Dolejšová	VII.	12	10. – 18.	Soutěže se zúčastnilo 44 žáků.
Zdeňka Sajfridová	VII.	11	19. – 25.	
Aneta Černohorská	VII.	9	31. – 37.	
Štěpánka Edlová	VI.	9	31. – 37.	
Marie Zikulová	VII.	5	43. – 44.	

VÝSLEDKY: 8. – 9. TŘÍDA

JMÉNO	TŘÍDA	BODY	MÍSTO	POZNÁMKA
Alena Korbelová	VIII.	22	8.	Soutěže se zúčastnilo 37 žáků.
Jana Vinšová	VIII.	16,5	16.	
David Chvojka	IX.B	15	19. – 20.	
Jaroslav Červenka	IX.B	14,5	21.	
Anna Richtrová	VIII.	12,5	24. – 25.	

JAK VÁM MÁM VYSVĚTLIT,
ŽE POLOVINY JSOU STEJNÉ,
KDYŽ VĚTŠÍ POLOVINA Z VÁS
VŮBEC NEDÁVÁ POZOR?!

$$\frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

Jeseníček

„Už jsi někdy četla
Shakespearea?“
ptá se jedna blondýna druhé.
„Ne, kdo to napsal?“

„Proč mi vlastně nedovolíš
sednout za volant,
vždyť jsem už dost starý?“
ptá se mladík otce.
„Ty ano, ale auto ještě ne.“

„Kamaráde, kde jsou ty časy,
kdy za mnou holky běhaly!“
„A za tebou někdy běhaly?“
„Jasně že jo!
Když jsem jim kradl panenky!“

„Ty, Jardo,“ sděluje kantor
žákovi, „se raději věnuj běhu
na dlouhé tratě.“

„Proč to, pane učiteli?“
„Říká se, že co není v hlavě,
musí být v nohách.“

KMD V DIVADLE YPSILON

Zájezd Klubu mladého diváka do pražského divadla Ypsilon ve **čtvrtek 21. května 2009** byl pro žáky devátých tříd posledním výletem za kulturou na prknech, která znamenají svět. Tedy alespoň v rámci akcí ZŠ.

Sešli jsme se všichni na nádvoří školy a vyjeli vstříc novým zážitkům. Ze všeho nejvíc jsme se však těšili z nádherného počasí, které stále nabíralo na teplotě.

Naši první zastávkou v metropoli se stal letohrádek Hvězda, který navrhl a nechal postavit Ferdinand Tyrolský v letech 1555 - 1556. Tady na nás dýchala příjemná atmosféra odpočinku. Nižší teplota též nikomu nevadila, neboť počasí venku začínalo být nesnesitelně horké. Prohlédli jsme si tu model bitvy na Bílé Hoře a spoustu dalších zajímavých exponátů. V prvním patře jsme pak zhlédli výstavu pěti českých spisovatelů a básníků: Haška, Hrabala, Seiferta, Čapka a Havla. Unikátem byla vystavená Nobelova cena, kterou získal Jaroslav Seifert za literaturu v roce 1984. Zpět jsme se prošli krásnou zahradou.

Autobus nás kousek popovezl a my jsme svůj zájem obrátili k Belvederu - letohrádku královny Anny. Poslechli jsme si rovněž zpívající fontánu a poté zamířili Královskou zahradou k Jízdárně. Pokochali jsme se výhledem na Vyšehrad a zamířili k Jelenímu příkopu. Aspoň že sluníčko už tolik nepražilo! To již naše kroky směřovaly na Karlův most a konečně i k divadlu.

U obchodního domu My (bývalé Tesco) jsme dostali krátký rozchod. Všichni se ihned „rozutekli“ a každý si koupil v první řadě zmrzlinu. Do divadla Ypsilon jsme se dostavili kolem půl třetí. Usadili jsme se v hledišti a plni zvědavosti očekávali začátek představení. Mělo název „**Drama v kostce**“ a uvedl ho populární herec Jiří Lábus. Škoda jen, že se pak na scéně objevila již jen jedna známá tvář, a sice Petr Vršek (Pavel Tesařík z filmového seriálu Ulice). I tak se nám ale představení líbilo a hodně jsme se při něm nasmáli. Bylo to hezké zakončení „divadelní docházky“ členů KMD. Pro nás „devátáky“ bohužel poslední...

Napsala Martina Müllerová, IX.B

KRAJSKÉ KOLO BIOLOGICKÉ OLYMPIÁDY DDM Mělník, středa 27.5.2009, **kategorie D**

V 16. čísle Jeseničku jsme na straně 4 informovali o 3. místě Anety Černožské a 4. místě Zdeňky Sajfridové v okresním kole biologické olympiády kategorie D. Nyní formou tabulky přinášíme výsledky, kterých obě dívky dosáhly v krajském kole této soutěže.

JMÉNO	LABOR. PR.	ROST.	ŽIVOČICH.	TESTY	BODY	MÍSTO
Aneta Černožská	19	14	10	61,5	104,5	11.
Zdeňka Sajfridová	17	14	11,5	55,5	98	18.

31.5. - DEN OTVÍRÁNÍ STUDÁNEK

Navštívíme-li internetové stránky ekologických sdružení a organizací, najdeme na většině z nich kalendář akcí, v němž nechybí připomínka **Dne otvírání studánek**. Připadá na poslední květnový den a je inspirací pro obnovení tradice.

LESNÍ STUDÁNKA

Josef Václav Sládek

Znám křišťálovou studánku,
kde nejhlubší je les,
tam roste tmavé kapradí
a vůkol rudý vřes.

Tam ptáci, laně chodí pít
pod javorový kmen,
ti ptáci za dne bílého,
ty laně v noci jen.

Když usnou lesy hluboké
a kolem ticho jest,
a nebesa i studánka
jsou plny zlatých hvězd.

Zvony a zvonky (1894)

Studánky k přírodě patří. V dobách, kdy lidé pracovali celé dny v otevřené krajině nebo cestovali z místa na místo, představovaly pro ně často jedinou možnost občerstvení. V současnosti je většina studánek zanedbaných, mnohé zanikly. I když už lidé ze studánek nepijí, jsou stále vyhledávány a využívány zvěří, případně v nich žijí vzácní živočichové. Proto si naši pozornost zaslouží i dnes.

Zalistujme na chvíli v Táborské encyklopedii nestora českého skautingu, znalce a milovníka přírody Mirko Vosátky – Grizzlyho († 19.1.2004), kterou v roce 1985 vydala Mladá fronta, a pozastavme se alespoň u dvou postřehů:

♣ ♣ Dnes se ve všech pádech skloňuje pojem životní prostředí. Hlavním životním prostředím pro člověka je a zůstává živá příroda. Moderní člověk v ní hledá i nachází zdroj osvěžení, odpočinku, inspirace. Příroda dovede dát člověku ze svých nepřehledných pokladů neopakovatelné zážitky a prožitky. Požaduje však, aby se k ní člověk choval jako kulturní tvor, aby byl ve styku s ní ohleduplný.

/Str. 9, Slovo úvodem, Mirko Vosátka/

♣ ♣ Při budování studánky odstraníme všechny zdroje jejího znečišťování, okolí vyčistíme a ohradíme příkopem a pásem jílu, který znemožňuje zatopení studánky dešťovou vodou. Stavíme studánky otevřené nebo zavřené. Záleží na výši vodní hladiny a způsobu odběru vody. Hygieničtější je odběr ze studánky kryté stříškou. Stavba může být roubená ze dřeva, ale i kamenná nebo použijeme obou materiálů. Má-li studánka silný přítok vody a její hladina je dost vysoká, použijeme trubici, kterou zabudujeme do stěn asi 5 cm pod úroveň hladiny vody, ve sklonu přibližně 50°...

... Studánku v lese upravujeme třeba jen prahem, jedním roubením u země a stříškou. Při odtoku vody uděláme napajedlo pro páky a lesní zvěř. Místo rozšíříme, aby se vytvořilo jezírko, do kterého umístíme velký plochý kámen vyčnívající 1 – 2 cm nad vodu. NIKDY NEPOUŽÍVÁME STUDÁNEK, JEJICHŽ VODU NEZNÁME! Dnes se velmi těžko najde vodní zdroj, který není nějakým způsobem závadný (až na horské prameny).

/Str. 298 - 299, Studánky/

Pravda, v úvodu našeho článku jsme uvedli konkrétní datum 31.5. Není však dogmatem. Příležitostí, jak pomoci naší přírodě (nejen studánkám), je přece víc než dost a nejsou vázány nějakým pevným termínem.

Přístupujeme-li k životnímu prostředí odpovědně, činíme tak dobře i sami pro sebe.

V lese teče vodička,
v té vodičce rybička.
Zlatá rybka – jméno mé,
kdo mě chytne, jáminé?!

Jolana Ťažiarová
III. třída

Jednak byla Zuzka zralejší, jednak mu začala důvěřovat, a tak jejich vztah přece jen prošel určitou proměnou – často spolu bez zábran laškovali a škádlili se, občas se spolu i pošťuchovali, zvláště v druháku.

Nová třída je brzy začala brát jako dvojici, která k sobě prostě patří, protože chodili všude spolu – do školy i ze školy, na oběd, na semináře. Když se třída chystala do kina nebo na pivo, zjišťovali oba, jestli jde i ten druhý. Vzájemně si vypomáhali i

s odvozem domů, neboť jestliže se přespříliš zdrželi, domů už se vlakem nedostali a potřebovali jedny nebo druhé rodiče, dostatečně motorizované.

Trávili spolu opravdu hodně času, ale málokdy byli sami.

Jenže v tuhle chvíli jí bylo úplně jedno, jestli jsou sami, nebo ne. Bylo jí strachy úzko a nohy jí odmítaly poslouchat.

„Pojď, neboj!“ „Nešlo by...“ Jen zavrtěl hlavou a natáhl k ní ruku. Pitomá sázka! Tak to měla dobře promyšlené, týden jí měl obskakovat v cukrárně, už věděla přesně, které poháry a zákusky spořádá, a zatím stojí pod tobogánem, který bytostně nesnáší, a snaží se zdržovat.

Váhavě uchopila jeho ruku a nechala se vést. Šla tak pomalu, jak jen to šlo, ale Borka tím nezvíklala. „Neboj, věř mi! Nic to není!“ Jen něco zabručela. Zacukaly mu koutky, ale nahlas se nerozesmál. „Já se bojím!“ vykřikovala spíš výhrůžně než bojácně. „Budu tě držet!“ „Jestli mě pustíš, do smrti s tebou nepromluví!“ a dál si žbrblala, že to stejně nebude moc dlouho, protože se určitě za chvíli utopí.

Než se rozjeli, musel ji pevně obejmout oběma rukama v pase, přitisknout se k ní a znova a znova ujišťovat, že ji nepustí. I přes svůj děs si uvědomovala intimitu toho okamžiku, ale neměla ani čas to vychutnat, protože už se rozjízďeli. Zasténala a přitiskla se k němu ještě víc. Problesklo mu hlavou, že kdyby měl teď umřít, umře šťastný. A současně, že nebýt ta voda tak studená, měl by potíže.

Když se vyhrabala na nohy, přivítal jí tleskající hlouček spolužáků. Plácali jí po zádech, že to dokázala, a lákali k nové jízdě. Ne, ne, ne. Jednou jí ta hrůza stačila. Ostatní běželi opět nahoru. Líbil se jim nápad s jízdou ve dvou a běželi to vyzkoušet. Kdy jindy mohou beztrestně objímat polonahé holky? Sedla si na okraj bazénu a pozorovala příjíždějící dvojice. Když projel Borek podruhé a pokaždé s jinou spolužačkou, už to nevydržela. Zamračeně se zvedla a odcházela. „Kam jdeš?“ „Je mi zima, jdu si zaplavat!“

Asi to znělo dost věrohodně, protože ji nechal odejít. Užírala se žárlivostí. Jestlipak se i k ostatním tiskl tolik, co k ní? Byla uprostřed bazénu, když vedle ní skočil efektní šipku. Jo, skákat, to on umí. Než stihla být protivná, naskákali k nim i ostatní kluci a začali s ní laškovat. Když decentně připlavaly i holky, začali hrát na babu. Neměla čas se mračit, prostě si to spolu s ostatními užila.

Večer, když už ležela, si stále promítala tu chvíli, kdy ji Borek držel v pevném objetí a tiše konejšil, ať se nebojí. Jeho oči, úsměv, natažená ruka, to všechno na ni promlouvalo s něhou, kterou k ní cítil a kterou ona přijímala a hromadila, aby mu ji mohla vrátit, až se Borek rozhoupe a vyjeví své city nahlas.

Ale když už si Libor myslel, že nastal čas, aby Zuzku požádal o vyjádření, začal jejich vztah ohrožovat Jakub, který k nim v pololetí, před dvěma měsíci, přestoupil do třídy.

Vysoký, urostlý a pohledný, dostatečně sebevědomý a samolibý, syn místního politika, jedináček, který měl všechno, na co si vzpomněl, ale v Praze na škole se flákal a chytal nevhodné party, proto sem otcem za trest přeložený. Borek Zuzce pro pobavení říkával, že jestli ten „vopičák“ někde nějakou inteligenci má, že ji ukryl někde hodně hluboko v sobě. Pravda je, že najevo dával jen aroganci a frajeřinu.

Do té třídy absolutně nezapadl. Od prvního dne jim předváděl své pohrdání nad nimi, nad tímhle maloměstem, nad obyčejným státním gymplem... Zatímco on, syn bohatých rodičů, navštěvoval gymnázium soukromé, byl zkrátka na úrovni a oni socky. Zaváděl do hodin i své pražské móresy, měl trapné poznámky na vyučující, odmítavě se stavěl ke všemu a ke všem a bojkotoval jejich práci.

A byl to právě Libor, kdo se vzbouřil první. Stačil mu stín nevole, který zahlédl v Zuzčině tváři, když začal Jakub zase zdržovat od písemky. Záminkou mu byla ztráta jeho propisky, a když chvíli vznášel argumenty, proč nemůže psát, oháněl se svými právy a psát odmítal, Borek nevydržel a zahučel, že neměl lézt na gympl, když není schopen zvládnout ani tohle, postavil se a nahlas požádal vyučujícího: „Pane profesore, tak ať nepíše, když nechce, my ostatní rozhodně psát chceme! A hlavně to už chceme mít za sebou!“ dodal věrohodněji.

Učitel byl spíš ohromen drzostí kluka, jehož táta pokorně prosil, aby mu syna vzali na místní školu, než nerozhodností, zda odložit test, či nikoliv, ale Borkovo prohlášení a souhlasné pohledy ostatních mu navrátili jeho rovnováhu. Lehce pokývl hlavou a začal diktovat. Ne všichni byli připraveni, a Borek byl jedním z těch, co to moc neuměli, ale všichni si uvědomovali, že když se přidají na Jakubovu stranu, budou se jeho nesmyslné eskapády stupňovat.

Byli zvláštní třídou, její vedoucí jádro tvořila skupina cílevědomých, pilných studentů, kteří se bez problémů a vcelku ochotně učili, protože (jak se později vyjádřila Pavla, Jakubova holka) „neměli bohaté tatínky, jež by za ně uhladili cestu, tak jim nezbylo nic jiného, než se učit a dobýt svět sami“.

Jakub byl hluboce ponížen a slíbil Liborovi – Skrčkovi, jak ho překřtil, tvrdou odplatu. Ale v hodinách se stáhl. Neměl oporu nějakého svého klanu a neměl se před kým předvádět. Tak zatím jen pozoroval a kul pikle.

Paradoxem bylo, že se časem ukázalo, že jim Jakub (pro Borka už navždy zůstal Vopičákem) i přes neustále hlásanou vysokou úroveň jeho předešlé školy nestačí. Škola mohla mít vysokou úroveň výuky, ale pravděpodobně jen pro ty, kdo se učit chtěli, ale k těm Jakub rozhodně nepatřil.

Jakub brzy zjistil, že nutně na svou stranu potřebuje někoho chytrého, kdo mu pomůže s úkoly a bude mu vysvětlovat látku. Nejdřív se poohlížel po atraktivních slečnách, ale ty buď byly zadané, nebo samy pomoc potřebovaly. Pak si uvědomil, že by mohl využít Zuzku.

Nebyla sice krasavicí podle jeho představ, ale vždycky všechno měla, vždycky všemu rozuměla a byla z těch, co kývou, že rozumí, když učitel vysvětloval látku. Seděla v první lavici u dveří a pilně si psala. Když končila hodina, učitel se ujistil, že tomu slečna Konečná rozumí a odcházel z hodiny. Pokud Slečna Konečná nerozuměla, nerozuměl nikdo a bylo třeba věnovat tomu víc pozornosti. Byla to zkrátka holka, o kterých zásadně tvrdil, že jsou šprtky, ale byla ochotná pomoci kdekomu. A navíc se kolem ní motal Skrček. To rozhodlo.

Přestěhoval se k ní do první lavice, vmlouval se do její přízně a škemral o pomoc. Ráno se dožadoval opsání domácích úkolů, odpoledne ji vodil do studovny, zval do cukrárny, vysedával s ní po vyučování v nějaké třídě a

nechal si vysvětlovat, co nepochytil o hodiny.

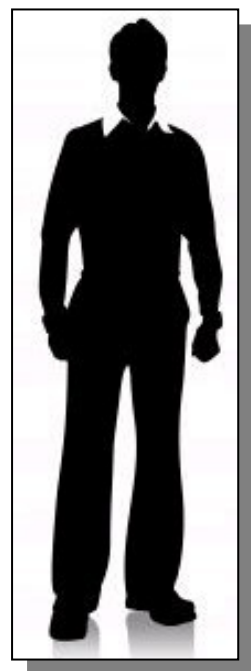
Zpočátku to bylo takové přátelské, pořád to vypadalo, že vážně o nic nejde. Dokonce Vopičák i usadila, protože si na Borka vyskakoval. Ten procházel kolem a Vopičák na něj začal mít hloupé poznámky. Byl to jen takový slovní výpad, nic, co by Borka mohlo rozházet, ale Zuza rázně začala tahat za svůj sešit.

„Počkej, co děláš, já to nemám dopsané!“ bránil se Jakub. Zuzka kousavě odpověděla: „Pokud máš čas urážet Borka, máš čas dělat si úkoly sám!“ a dál si brala sešit. Vopičák jen hodil po Borkovi nenávidný pohled a zahučel něco, co by se dalo přeložit jako omluva, a Zuzku pokorně pohledem prosil o sešit. Zuzka to jen tak lehce nepřešla: „Budeš si muset vybrat, buď poznámky na Borka, nebo úkoly, nic mezi tím není!“ „Úkoly!“ zavrčel. Ale Zuzka pokračovala: „Žádné urážky, žádné útoky, nikde, i když u toho nebudu!“ Jen pokorně zopakoval: „Žádné urážky, žádné útoky!“ Zuza mu vrátila sešit a otočila se s úsměvem na Borka. Vpila se do jeho úsměvu a přestala vnímat svět kolem sebe. A tak neviděla Jakubův vražedný pohled plný odhodlání Borka porazit.

V ten moment Jakub pochopil, jak Skrčkovi nejméně ublíží, a začal Zuzku otevřeně balit.

Borek zuřil, žárlil a užíral se, ale nezmohl nic. Pokud se jednalo o pomoc, byla Zuza neoblomná, nepomohlo, že jí tvrdošíjně opakoval, že ji Vopičák jen zneužívá. Jediné, co mohl udělat, bylo, že se přistěhoval do lavice za Zuzku a odpoledne na ni čekávat, než s Jakubem skončí. Byly dny, že Vopičák neměl čas, nebo do školy vůbec nedorazil, a bylo všechno jako dřív, srandičky, společné odchody, pohodové odpoledne. A pak zase dny, kdy si ji Vopičák zabíral pro sebe. Ty dny býval Borek mrzutý, hádavý a náladový. Samozřejmě že to vedlo k hádkám mezi nimi. Nechtěl se hádat, ale když mu unikala jak voda mezi prsty, panikařil. O to víc se hádal. Nevěděl, jak z toho ven.

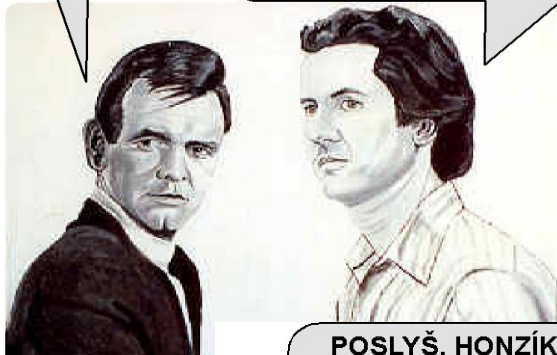
Pak se mu vnutila spolužačka z paralelní třídy. Vlastně to byl jen další Vopičákův úskok, ale to se Borek nikdy nedozvěděl...

STRÁNKA

ČLOVĚČE, VY POMALU CHODÍTE, POMALU
DĚLÁTE, POMALU VÁM TO MYSLÍ... JE
VŮBEC NĚCO, CO VÁM JDE RYCHLE?

ANO, ŠÉFE, RYCHLE
SE UNAVÍM.

Cyklista jede přes les. Náhle z mlází vyskočí
dvoumetrový zarostlý chlap, zdvihne nad
hlavu klacek a zařve: „Peníze, nebo duši!“
„A kterou,“ ptá se cyklista, „přední, anebo
zadní?“

„Pane vrchní, ta polévka chutná jako humus
voda a biftek jako nějaký osmažený hadr.
Zavolejte kuchaře!“

„Je mi líto, kuchař je nemocný a zastupuje
ho uklízečka.“

Uprostřed moře
se potkají dva:
„Jak to, že já
jsem v plavkách
a vy ve
smokingu?“
„To je
jednoduché – vy
se koupáte,
a já se topím.“

Mladému
spisovateli se
narodil syn.
Přítel mu
blahopřeje:
„To ti tedy
gratuluji. Tohle
je tvoje první
dílo, které má
hlavu i patu!“

POSLYŠ, HONZÍKU, VŠIML SI PAN
UČITEL, ŽE JSEM TI POMÁHAL S
DOMÁCÍM ÚKOLEM?

ASI JO, TATI. ŘÍKAL, ŽE NENÍ
MOŽNÉ, ABY JEDEN ČLOVĚK
NADĚLAL TOLIK CHYB.

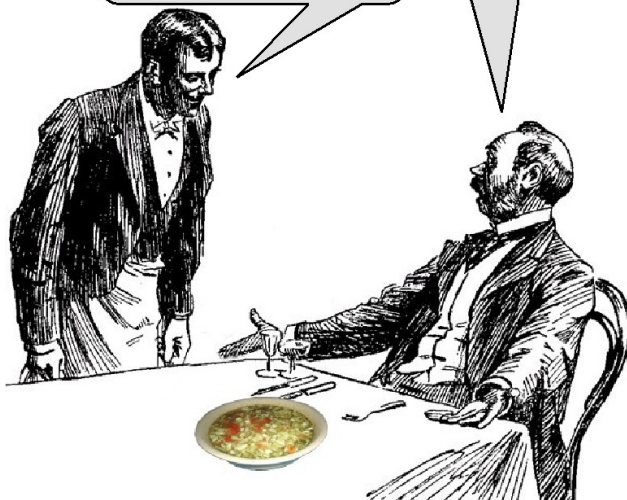
„Obviněný,
přiznáváte se,
že jste na lovu
postřelil
hajného?“
„Bohužel, ano.“
„Můžete to
něčím
ospravedlnit?“
„Hajný
se jmenuje
Zajíc.“

HUMORU

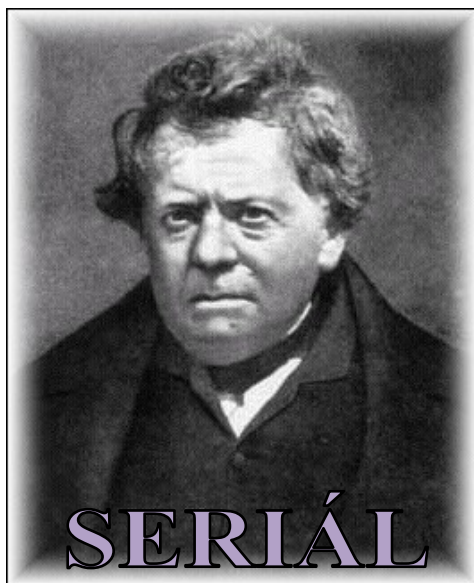
PANE VRCHNÍ, V POLÉVCE MI PLAVE NASLOUCHÁTKO!

CO ŘÍKÁTE?

Říká vězeň spoluvězni: „Přeji ti
šťastný nový rok!“
„Ale, vždyť už je únor!“
„Slyšel jsem, že ti rok přidali...“

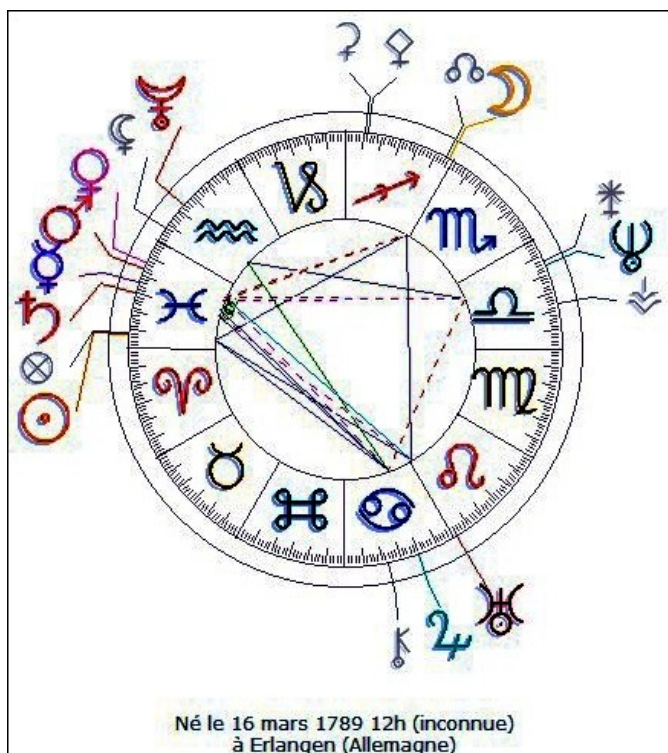
Student poslal matce dopis z Prahy:
„Mami, propadl jsem ze dvou předmětů,
připrav na to tátu.“
Za dva dny přišla odpověď: „Táta je
připraven, teď se připrav ty!“

GEORG SIMON OHM
16. 3. 1789 – 6. 7. 1854

Je až s podivem, jak vytrvale dokáží některé prameny opisovat zpochybněný rok Ohmova narození. Přestože zavedené encyklopedie a naučné slovníky uvádějí pravděpodobnější datum 1789 (viz například osmivazková encyklopedie Diderot z roku 1999, Kronika lidstva, Fortuna Print, Praha 2003 či encyklopedie Univerzum vydaná Knižním klubem v roce 2006), celá řada víceméně odborných knih stále zatvrzele lpí na překonaném údaji 1787 (například publikace Objevitelé přírodních zákonů, Fragment, Praha 1997, Velká obrazová encyklopedie Slavné osobnosti vydaná nakladatelstvím Svojtka & Co. v roce 2002 či publikace Galerie géníů vydaná nakladatelstvím Albatros v roce 2003). Ještě smutnější je, když se tato tradovaná nepřesnost objeví i v učebnicích. A moudří z toho nebudeme ani v případě, že se budeme po pravdě pít v internetové síti...

Německý fyzik Georg Simon Ohm [čti: georg zimon óm] se **narodil 16. března 1789** v bavorském Erlangenu (nedaleko Norimberku) ve starousedlé

Rovněž Ohmův horoskop vychází z data narození 16. března 1789.

měšťanské rodině. Jeho otec vlastnil dobře zavedenou zámečnickou dílnu a po předčasné matčině smrti se o syna příkladně staral. Byl tak obětavý, že se sám poctivě a vytrvale učil po večerech matematiku a fyziku a potom vše se synem probíral. Pro chlapce to byla dobrá příprava, protože v 16ti letech (v roce 1805) začal tyto obory spolu s filozofií studovat na univerzitě v rodném Erlangenu.

Úroveň výuky však nadaného mladíka zklamala, a když se navíc rodině nedostávalo peněz, po roce z univerzity odešel na jednu soukromou školu do Švýcarska. Po několika letech se ale na erlangenskou univerzitu vrátil a dokonce zde získal doktorát. Akademická hodnota sice byla pěkná, ale tak špatně placená, že opět odešel. V roce 1813 si našel učitelské místo na reálce v Bambergu v severním Bavorsku, odkud v roce 1817 přešel vyučovat matematiku a fyziku na gymnázium v Kolíně nad Rýnem.

Zde také vznikly jeho základní práce. Přestože měl k dispozici poměrně nedokonalé vybavení, intenzivně se věnoval experimentům. Toužil vědecky publikovat a získat místo na univerzitě.

V roce 1826 vydal tiskem pojednání, ve kterém objasnil, že elektrický proud procházející obvodem je přímo úměrný elektrickému napětí. Tento zákon – dnes nazývaný jeho jménem – formuluje uvedený vztah tak jednoduše, že na něj němečtí vědci pohlíželi s krajní nedůvěrou. Přispěla k tomu i skutečnost, že na zákon přišel na základě analogie

elektrického proudu a proudu vody v hadici, v níž při větším tlaku proudí voda rychleji. Zákon tak zůstal po mnoho let nepochopen a byl často kritizován (dokonce ještě v roce 1876 zřídila British Association komisi pro ověření jeho platnosti). Místo uznání se tak Ohm dalších sedm let protloukal, jak se dalo. Vystřídal několik příležitostných zaměstnání a stále snil o lepších podmínkách k vědecké práci. Teprve v roce 1833 dostal místo profesora na polytechnice v Norimberku, kde potom působil plných 16 let. Stále to ale nebyla jeho vysněná univerzita.

Ohmův zákon

/Platný pro kovové vodiče/

- Elektrický proud procházející kovovým vodičem je při stálém odporu přímo úměrný napětí mezi konci vodiče.
- Je-li napětí mezi konci vodiče stálé, je proud nepřímo úměrný odporu vodiče.

$$I = \frac{U}{R}$$

Zaslouženého ocenění se Ohmovi dostalo až v roce 1841, kdy za výsledky své badatelské práce obdržel vyznamenání (Copleyovu medaili) od londýnské Královské společnosti a brzy poté (v roce 1842) byl zvolen za jejího člena. Jeho věhlas se nyní v Německu rychle rozšířil. V roce 1849 byl konečně povolán na mnichovskou univerzitu a jmenován profesorem. Tím se mu splnil jeho celoživotní sen. V této akademické funkci pracoval téměř pět let. **6. července 1854** po krátké nemoci v Mnichově zemřel ve věku 65 let. V roce 1881 pak bylo na mezinárodním kongresu fyziků v Paříži rozhodnuto, že se jednotka elektrického odporu bude nazývat po slavném fyzikovi – OHM [Ω].

DVĚ POZNÁMKY NA ZÁVĚR:

1/ Georg Simon Ohm byl údajně velice skromný člověk, a tak by jistě respektoval zprávu, že jeho zákon formuloval již o sedmdesát let dříve podivínský, leč geniální vědec Henry Cavendish [čti: henri kevnyš, 1731 – 1810]. Svůj objev Cavendish nezveřejnil, a tak zůstal zapomenut v jeho rukopisu. Ten potom uvedl ve známost v roce 1877 až anglický fyzik James Clerk Maxwell [čti: džejmz klárk mexvel, 1831 – 1879]. Je to paradoxní, ale teprve tato skutečnost prolomila ledy nedůvěřivosti vůči „problematickému“ zákonu Georga Simona Ohma.

2/ Kromě známého vztahu mezi proudem a napětím formuloval Ohm i zákony z fyziologické akustiky. Jeho akustický zákon říká, že hudbu lidské ucho vnímá jako součty čistých harmonických tónů. Ohmův fázový zákon pak tvrdí, že fáze a tvar zvukové vlny nemají vliv na to, jak je ucho přijímá.

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

1
OSOBNOST

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 17/2008-2009:

1.- POZNEJ OSOBNOST

Jan Eskymo Welzl

2.- HÁDANKA

Ve veřejném telefonním seznamu určité nejsou uvedena žádná tajná čísla.

Poznejte jméno tajemného autora podle následujících indicií:

- ✓ Žil v letech 1882 – 1928.
- ✓ Byl to spisovatel, novinář a překladatel ze severských literatur.
- ✓ Mládí prožil ve velké bídě, s jejímiž důsledky se nikdy nevyrovnal (výsměch a pohrdání). Trpěl nevyléčitelnou oční vadou, jeho žena se po dvouměsíčním manželství snad nešťastnou náhodou, snad úmyslně zastřelila v norské rybářské vesnici. On sám byl citově labilní a trpěl depresemi. Umřel dobrovolnou smrtí (sebevražda).
- ✓ Ačkoliv se narodil v Čáslavi, patřil k tzv. moravským autorům (žil, pracoval a zemřel v Brně).
- ✓ V době vysokoškolských studií (nedokončil) se přátelil s S. K. Neumannem. Patřil k návštěvníkům jeho olšanské vily jako příslušník anarchistické generace a na jeho popud nastoupil do redakce Moravského kraje.
- ✓ Od roku 1906 pracoval v novinách Moravský kraj a po jejich zániku přešel v roce 1908 do Lidových novin. Tady vedl soudní rubriku a jeho soudničky byly velmi oblíbené (jako soudnickář byl předchůdcem a učitelem např. Karlu Poláčkovi).
- ✓ Dlouhá léta aktivně pracoval v tělovýchovném sokolském hnutí, hodně cestoval po Evropě a v roce 1912 dokonce působil v Srbsku jako válečný korespondent.
- ✓ Jako novinář se účastnil objevování Demänovských jeskyní na Slovensku (jeskyně jsou mu inspirací pro jeho pohádku *O zakleté Lúčance* – o stvoření světa, slovenské hory a Demänovské jeskyně v příběhu o králi Ďumbierovi a jeho krásné dceři Lúčance proměněné v podzemní říčku).
- ✓ Upravil paměti polárního cestovatele Jana Welzla (knížka *Eskymo Welzl*).
- ✓ Jeho nejvýznamnějším dílem je humorná povídka *Liška Bystrouška*, napsaná jako slovní doprovod k cyklu kreseb malíře Stanislava Lolka (o lišce, která uteče ze zajetí a prožívá osud podobný osudům lidským). Na námět povídky zpracoval Leoš Janáček operu *Příhody lišky Bystroušky*.
- ✓ Pro děti napsal ještě *Čimčičínek a chlapci* – pohádkový příběh o vrabci a třech chlapcích, hledajících kouzelné kapradí, aby pomohli lidem, kteří pomoc potřebují, až poznají, že kouzlo nepomůže, že musí pomoci sami. Kniha je ve školní knihovně.
- ✓ Za zmínku stojí i jeho tři romány – *Poseidon a Kolonia Kutejsík* (o lidech z brněnské periferie) a *Vrba zelená* (z roku 1925) – groteska o čtyřech Brňácích, kteří se dostanou do roku 2924 a žijí pod nadvládou žen v místech, kde kdysi stávalo Brno.

DOPLŇOVAČKA

2

Americký sci-fi film, jehož název skrývá tajenka dnešní doplňovačky, představuje Chicago v roce 2035. V té době se běžnou součástí civilizace stali roboti, z nichž jeden, Sonny, je podezřelý z vraždy.

Tolik nápověda...

1	2	3	4	5	6	7

1/ Příslušník armády. 2/ Činnost. 3/ Domácky Miroslav. 4/ Vzdělávací instituce. 5/ Čtvrtý měsíc. 6/ Šlápěj. 7/Pilot.

SOUTĚŽNÍ KUPON

JMÉNO	
TŘÍDA	